

“Niemand tussen Wal en Schip”

Uitvoeringsplan Subsidietafel Zelfredzame Inwoners 2020

Betrokken partijen:

1. Florence
2. GGZ Rivierduinen
3. Indigo
4. Kwadraad Maatschappelijk Werk
5. Mee Zuid-Holland Noord
6. Reakt
7. Sport & Welzijn LV
8. Stichting Buddy Netwerk
9. VTV Zuid-Holland Noord
10. Woej
11. WZH

Inhoud

Inleiding	2
1. Leden van de tafel	3
2. Start: trots en dromen.....	4
3. Gewenste situatie	4
4. Aanvullende informatie: budget en positie GGZ.....	5
5. Vervolg van het proces: bespreking concept-deelplannen	5
6. Besluitvorming tafel	6
7. Vervolg van het proces.....	7
Uitgangspunten 2020 en doorkijk naar 2021	8
1. Huidige situatie	8
2. 2020 staat in het teken van samenwerking	8
Leeswijzer	10
Doelstelling deelplan:.....	11
Deelplan 1: GGZ	11
1. Inleiding.....	11
2. Activiteiten	12
2a. Gebundelde kracht	13
2b. Inloopvoorzieningen.....	14
2c. Herstelacademie.....	15
2d. Preventieprogramma	15
Ontwikkelagenda 2020.....	16
Deelplan 2: Sociaal Servicepunt en onafhankelijke cliëntondersteuning	17
Doelstelling deelplan:.....	17
1. Inleiding.....	17
2. Activiteiten	17
Ontwikkelagenda 2020.....	20
Clientondersteuning.....	20
Sociaal Servicepunt	20
Sociale Netwerkpunten	20
Deelplan 3: Ouderen, dementie, mantelzorg, maatjesprojecten	21
Doelstelling deelplan:.....	21
1. Inleiding.....	21

2. Activiteiten	21
2a. Vrijwilligers en maatjes projecten	22
2b. Personenalarmering	23
2c. Mantelzorgondersteuning	24
2d. Ontmoetingscentra Dementie.....	25
2d. Ouderen	26
Ontwikkelagenda 2020.....	27
Ouderen	28
Overzicht fase in de piramide.....	29
Deelplan 4: Participatie	31
Doelstelling deelplan:.....	31
1. Inleiding.....	31
2. Activiteiten	31
2a. Plan opstellen voor participatie.....	32
2c. Bewegcoach.....	33
Ontwikkelagenda 2020.....	33

Inleiding

De elf deelnemende organisaties¹ van de subsidietafel Zelfredzame Inwoners hebben gedurende een zestal sessies (en een groot aantal sub-sessies) gezamenlijk toegewerkt naar een dekkend en samenhangend aanbod aan algemene voorzieningen, gericht op volwassen inwoners van Leidschendam-Voorburg die verminderd zelfredzaam zijn. De door de Gemeente aan de tafel voorgelegde initiatiefvraag en de daarin opgenomen driedelige, centrale vraagstelling² vormden hierbij de primaire leidraad:

- *“Zorgdragen voor een dekkend aanbod van algemene voorzieningen voor volwassen inwoners die verminderd zelfredzaam zijn.*
- *Bereiken van volwassen inwoners die verminderd zelfredzaam zijn zodat zij gebruik maken van dit aanbod.*
- *Met behulp van het aanbod inwoners in staat stellen om zo lang mogelijk regie over het eigen leven te houden.”*

De Gemeente staan daarbij de volgende effecten voor ogen: meer inwoners zijn maatschappelijk zelfredzaam en benutten waar mogelijk de eigen kracht, inwoners verlenen vrijwillige (mantel)zorg,

¹ Florence, GGZ Rivierduinen, Indigo, Kwadraad, MEE Zuid-Holland Noord, REAKT, Stichting Buddy Netwerk, Sport en Welzijn, VTV Zuid-Holland Noord, Woej en WZH.

² Pagina 2, paragraaf 1.3 initiatiefvraag Zelfredzame Inwoners

problemen worden vroegtijdig gesignaleerd en opgepakt en meer inwoners hebben een gezonde leefstijl.

Dit uitvoeringsplan van de subsidietafel Zelfredzame Inwoners bevat, naast een beschrijving van het - complexe - ontstaansproces, de vier deelplannen die samen het plan vormen. “Niemand tussen wal en schip” is hierbij het uitgangspunt. De activiteitenformats en het financieel overzicht zijn als bijlagen toegevoegd.

1. Leden van de tafel

De volgende organisaties nemen deel aan de tafel:

- Woej is een professionele welzijnsorganisatie in Leidschendam-Voorburg. Zij doet haar werk met behulp van 35 beroepskrachten en circa 500 vrijwilligers. Woej is er voor ouderen, mantelzorgers en inwoners met vragen op financieel/juridisch gebied met ‘Cliëntondersteuning ouderen’, ‘Welzijn op recept’, ‘Mantelzorgondersteuning’ en Sociaal Juridische Dienstverlening.
- Onder het motto ‘beter binnen bereik’ biedt GGZ Rivierduinen geestelijke gezondheidszorg aan de inwoners van Leidschendam-Voorburg.
- Kwadraad is een regionale organisatie voor algemeen en schoolmaatschappelijk werk, opvoedadviespunten en wijkcoaching. Kwadraad is er voor alle inwoners die op welk gebied dan ook, informatie, advies of tijdelijke ondersteuning nodig hebben om hun leven weer op de rit te krijgen.
- Florence biedt vele vormen van zorg en advies voor met name ouderen. Dat doen zij thuis bij hun cliënten, binnen geriatrische revalidatie, in hun woonzorgcentra én in de verpleeghuizen.
- Sport en Welzijn Leidschendam-Voorburg bundelt de krachten van sport en welzijn. SenW organiseert een veelzijdig aanbod aan activiteiten waar iedereen uit de regio aan mee kan doen.
- Bij WoonZorgcentra Haaglanden (WZH) kunnen inwoners terecht voor zorg, behandeling en begeleiding bij dementie, lichamelijke aandoeningen en NAH.
- Stichting Buddy Netwerk is een professionele vrijwilligersorganisatie die zich inzet voor de ondersteuning van volwassenen en kinderen met een chronische en/of levensbedreigende ziekte, ouderen die zich eenzaam voelen en/of een zeer gering sociaal netwerk hebben en mensen met beginnende dementie en hun mantelzorgers.
- Reakt, onderdeel van de Parnassia Groep, helpt mensen met psychische problemen of een verslavingsachtergrond op weg in hun dagelijks leven. Bijvoorbeeld bij het vinden en behouden van werk, bij het vergroten van het sociale netwerk of bij het leiden van een gezonder leven.
- VTV – voluit Vrijtijdsbesteding, Thuishulp en Vormingsactiviteiten – biedt aan mensen met een verstandelijke beperking een samenhangend aanbod van vrijetijds- en vormingsactiviteiten, die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van hun bestaan.
- Indigo Haaglanden, onderdeel van de Parnassia Groep, biedt zorg voor psychische klachten.
- MEE is er voor alle inwoners met een beperking, psychische aandoening of een chronische ziekte. Dit met als doel het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen.

Als externe expertise partners zijn de ouderenbonden en de woningcorporaties Vidomes en Wooninvest geraadpleegd. Zij zullen ook bij de implementatie van het plan betrokken worden, waar relevant.

2. Start: trots en dromen

Zoals hiervoor is aangegeven hebben de deelnemers aan deze subsidietafel gedurende een aantal werksessies de basis gelegd voor het in het nu voorliggende uitvoeringsplan opgenomen aanbod. De aanwezigheid van elf, veelal door twee medewerkers vertegenwoordigde organisaties, maakte het noodzakelijk om veelal in subgroepen te werken. Tijdens de eerste twee bijeenkomsten stonden zowel plenair als in vier subgroepen de volgende onderwerpen centraal.

- Iedere organisatie werd gevraagd kort te beschrijven op welke activiteiten zij trots is. Hierdoor ontstonden de eerste contouren van het uitvoeringsplan, maar raakten de organisaties ook beter op de hoogte van elkaars werk. Dit bleek van groot belang, omdat voor het merendeel van de deelnemers gold dat zij over een beperkte kennis van de activiteiten van de gesprekspartners bleken te beschikken. De belangrijkste oorzaak hiervoor is dat de aan deze -omvangrijke- subsidietafel vertegenwoordigde organisaties zich in verschillende sectoren van het sociaal domein bevinden: naast welzijn tevens ouderenzorg, ondersteuning van mensen met een beperking, de GGZ en informele zorg.
- Daarnaast werd in subgroepen gewerkt aan het formuleren en verder uitwerken van een gezamenlijke droom. Hierbij passeerden onder andere de volgende dromen de revue: niemand tussen wal en schip, een dementievriendelijke gemeente, het Sociaal Servicepunt als spil in het Sociaal Domein, onafhankelijke cliëntondersteuning voor iedereen met een beperking, zinvolle dagbesteding voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, een sluitende aanpak waarin professionele zorg en ondersteuning naadloos aansluiten op informele (mantel) zorg en het buurthuis van de toekomst waarin zorg en welzijn samenkomen.

Op grond van de uitkomsten uit de subgroepen is in de bijeenkomst van 20 juni besloten het uitvoeringsplan in vier onderdelen uiteen te laten vallen aan de hand van de volgende thema's:

1. GGZ en Gebundelde Kracht
2. Sociaal Servicepunt en onafhankelijke cliëntondersteuning
3. Ouderen, mantelzorgers, dementie en maatjesprojecten
4. Participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Gezamenlijk vormen deze vier deelplannen het uitvoeringsplan van de subsidietafel Zelfredzame Inwoners.

3. Gewenste situatie

Met het aanbod zoals dat in de vier deelplannen wordt beschreven dient invulling te worden gegeven aan de uitgangspunten bij het voorzieningenaanbod zoals die in de initiatiefvraag in paragraaf 1.5.1. worden beschreven:

1. Er is een dekkend aanbod van algemene voorzieningen

Denk hierbij onder andere aan kortdurende ondersteuning bij vragen op alle levensgebieden, een duurzame infrastructuur van ontmoetingscentra dementie, vrij toegankelijke dagbesteding GGZ,

inzet van vrijwillige maatjes en begeleiding van mensen met een bijstandsuitkering en een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar een vorm van maatschappelijke participatie.

2. Vraag en aanbod worden gekoppeld

Meer concreet gaat het hier om een punt waar huisartsen patiënten met psychosociale problematiek naar toe kunnen verwijzen en om een Sociale Kaart voor zowel professionals als vrijwilligers.

3. Inwoners kunnen onafhankelijk advies en informatie krijgen

Het betreft hier een laagdrempelige voorziening waar inwoners zowel digitaal, telefonisch of fysiek terecht kunnen voor informatie en advies. Voorts dienen organisaties onafhankelijke cliëntondersteuning te bieden aan iedere inwoner die dat wenst.

Van belang in dit kader is voorts dat een bedrag van tenminste € 100.000,- geormerkt is voor de uitvoering van het participatiebeleid. Ook is er €30.000,- beschikbaar om te voorzien in de vraag naar laagdrempelige dagbesteding voor kwetsbare ouderen ten behoeve van de ontmoetingscentra dementie.

4. **Aanvullende informatie: budget en positie GGZ**

Gaande het proces richting de totstandkoming van de deelplannen, ontstond eind juni bij een aantal van de deelnemende partijen (Kwadraad, Mee Zuid-Holland Noord, Woej en SenW) de behoefte aan meer transparante informatie. Dit gold in de eerste plaats voor het budget dat in 2020 voor de uit te voeren activiteiten beschikbaar zou zijn. In een notitie ten behoeve van de tafel stelden zij: *“We willen voorkomen dat de deelnemende partners onnodig veel energie steken in het ontwikkelen van diverse nieuwe plannen als er realistisch gezien geen dekking voor die plannen gevonden kan worden.”*

Daarnaast spraken de vier de behoefte uit aan een richtinggevende uitspraak van de Gemeente over de positie van de GGZ aan de subsidietafel: is het *“logisch en terecht (...) als de GGZ vanuit eigen middelen de extra kosten die met (...) projecten (gedoeld wordt onder andere op projecten gericht op inwoners met zwaardere GGZ problematiek) gemoeid zijn zou financieren.”* Naar aanleiding van deze vragen is in aanvulling op de Initiatievraag een aanvullende notitie met informatie over het budget voor 2020 door de Gemeente aan de tafel beschikbaar gesteld. Hierin is als uitgangspunt de subsidie voor 2018 genomen, aangevuld met ontwikkelingen en nieuw beleid in 2019. Voorts wordt vastgesteld dat de Gemeente verantwoordelijk is voor *“het realiseren van een laagdrempelige en dekkende voorzieningenstructuur met ter zake kundige begeleiding voor inwoners met psychiatrische, psychische, psychosociale en/of verslavingsproblematiek. (...) De activiteiten die op de subsidietafel Zelfredzame Inwoners liggen dragen daaraan in grote mate bij”*.

5. **Vervolg van het proces: bespreking concept-deelplannen**

Concepten van de door de subgroepen in augustus opgestelde deelplannen zijn besproken tijdens de sessies op 20 augustus en 26 september. Op 20 augustus stonden tijdens een lange parallelsessie de bespreking van de inhoud van de deelplannen en de beschrijvingen van de daarin opgenomen activiteiten centraal. In de daaropvolgende periode naar de volgende sessie op 26 september moest de afronding van de deelplannen ter hand worden genomen.

Tijdens de sessie op 26 september is door de leden van de tafel aangegeven dat het afronden van de deelplannen onder zware tijdsdruk plaatsvond. Het gevolg daarvan was dat het voor de leden onmogelijk bleek om alle ter tafel liggende stukken (inclusief de daarbij gemaakte opmerkingen van de Gemeente en de partners) te lezen en te beoordelen. Dit werd als onprettig ervaren.

Voorts bogen de deelnemers zich tijdens deze sessie over de constatering dat de kosten voor de in de deelplannen voorgestelde activiteiten ver boven de beschikbare subsidie uitstegen.

Subsidiebudget	Aangevraagd	Vershil
€ 3.084.871,-	€ 4.021.062,49	€ 936,191,49 (23,3 %)

Aan de hand van een drietal scenario's is gezocht naar mogelijkheden om het geconstateerde tekort in te lopen:

1. Alle opgevoerde kosten verminderen met 23,3 %. Dit scenario werd door alle partijen als onwenselijk beschouwd.
2. Alle nieuwe, dat wil zeggen niet structureel gefinancierde activiteiten worden niet uitgevoerd en aan de ontwikkelagenda toegevoegd, òf er wordt een "oude" activiteit niet of gedeeltelijk uitgevoerd.
3. Alle activiteiten worden doorgelopen op kosten en op de vraag of zij noodzakelijk zijn, dan wel geschrapt kunnen worden.

Een meerderheid stemde uiteindelijk in met een vierde scenario, een combinatie van het tweede en derde:

4. Nieuwe activiteiten niet uitgevoerd en aan de ontwikkelagenda toegevoegd; alle activiteiten worden op kosten en noodzakelijkheid doorgelopen.

Deze aanpak resulteerde weliswaar in een aanzienlijke reductie, maar leverde niet de gewenste sluitende begroting op: er resteerde een tekort van € 353.804,-. Ten aanzien van de consequenties hiervan en de daar eventueel aan te verbinden vervolgstappen, kon geen besluit worden genomen dat kon steunen op de verplichte twee derde meerderheid. Afsproken werd om voorafgaand aan de laatste sessie op 8 oktober nader overleg te plegen en daarnaast het eigen aanbod opnieuw na te lopen op mogelijke besparingen of aanvullende inkomsten.

6. Besluitvorming tafel

Het voorgestelde nadere overleg leidde niet tot een aanpassing van het scenario (inclusief het tekort van € 353.804,-) dat op 26 september tot stand was gekomen. In de aanloop naar de sessie op 8 oktober is door de voorzitter op 4 oktober een alternatief voorstel aan de tafel voorgelegd, waarin het tekort tot € 0,- was teruggebracht. Uitgangspunt hierbij vormde de subsidielijst 2018. Activiteiten die niet in deze lijst waren opgenomen, maar wel deel uitmaakten van de ingediende plannen zouden op een ontwikkelagenda worden geplaatst. De aan tafel vertegenwoordigde partijen konden alsnog besluiten deze activiteiten in 2020 te starten, waarbij echter het principe "oud voor nieuw" zou gelden.

Tijdens de sessie van 8 oktober zijn, naast dit laatste alternatief, nog een aantal voorstellen op tafel gekomen. Dit leverde uiteindelijk het volgende beeld op van de mogelijke keuzes:

1. Verdeling op basis van bedragen 2018.
2. Passend maken op basis van inhoud.

3. Plan met tekort indienen (= geen akkoord).
4. Passend maken op inhoud plus innovatiebudget.
5. Plan indienen met kleiner tekort.

Voor een aantal partijen bleek het eerste scenario niet aanvaardbaar, omdat op grond hiervan enkele organisaties wel en een aantal geen (aanzienlijke) kortingen op het door hen voor 2020 benodigde budget zouden moeten accepteren. Daarnaast zag een meerderheid van de partijen geen mogelijkheden meer om de plannen op basis van een inhoudelijke discussie alsnog financieel passend te maken.

Een groot aantal partijen was ook van mening dat zij voor een onmogelijke opgave werden geplaatst: het binnen het beschikbare budget brengen van alle ingediende voorstellen noodzaakt tot het maken van (pijnlijke) keuzes tussen diverse doelgroepen, die blijkens de initiatievraag juist meer ondersteuning nodig hebben. Dit leidde tot de conclusie dat het hier om een politieke beslissing gaat die niet door de uitvoerende organisaties, maar door het College van B&W genomen dient te worden.

Op grond van het voorafgaande stelde de tafel vast dat er geen akkoord kon worden bereikt over een voor alle partijen aanvaardbaar en financieel sluitend uitvoeringsplan. De besluitvorming over de vier deelplannen, de daarin opgenomen activiteiten en het hiermee gemoeide budget (inclusief tekort) wordt daarmee overgelaten aan het College van B&W.

7. Vervolg van het proces

De partners van de subsidietafel Zelfredzame Inwoners hebben een uitvoeringsplan ingediend met een financieel tekort van € 353.804,63. Volgens de afgesproken werkwijze voor de subsidietafels is daarmee formeel de tafel niet tot een akkoord gekomen en zal het College van B&W besluiten over de verdeling van het subsidiebudget van deze tafel (€ 3.084.871,00). Dit uitvoeringsplan is hiervan het resultaat. In de uitwerking is het besluit van de tafel als uitgangspunt genomen namelijk behoud het bestaande aanbod zoveel als mogelijk. Om het tekort van € 353.804,63 weg te werken zijn een aantal inhoudelijke keuzes gemaakt. Door activiteiten uit het uitvoeringsplan (zoals ingediend door de partners) te schrappen of te verkleinen is het plan passend gemaakt op de begroting.

Uitgangspunten 2020 en doorkijk naar 2021

1. Huidige situatie

Veruit de meeste inwoners van de gemeente Leidschendam-Voorburg zijn zelfredzaam, hebben een sterk netwerk waarin zij soms hulp krijgen en soms hulp bieden. Uit de wijkatlas 2017 blijkt dat 70% van de inwoners van Leidschendam-Voorburg meestal voldoende kan meedoen in de samenleving en dat 74% tevreden is met de mate waarin zij mee kunnen doen met de samenleving. 22% is daar soms tevreden over en 4% vrijwel nooit. In onze gemeente geeft ca. 16% van de inwoners intensieve mantelzorg aan een naaste. 23% doet dat incidenteel. Eén op de zeven mantelzorgers in onze gemeente voelt zich zwaar belast tot overbelast. Als we het percentage mantelzorgers in Leidschendam-Voorburg (Wijkatlas) dat zich hierdoor belemmerd voelt afzetten tegen de bevolking, dan kunnen we concluderen dat 18% van de inwoners (18+) zich belemmerd voelt door het geven van mantelzorg. Inwoners geven ook hulp aan hun burens in zorgsituaties. Vaak is dat incidenteel (32%), maar 4% van de inwoners geeft intensieve zorg aan hun burens. In een vergrijzende gemeente, zoals Leidschendam-Voorburg, is een toenemende vraag naar zorg. Het aantal mensen met geheugenvraagstukken in de gemeente Leidschendam-Voorburg neemt toe, en de doelgroep woont daarnaast langer thuis. Ook mensen met psychische kwetsbaarheid wonen steeds vaker in de wijk. Per wijk zijn overigens grote verschillen. In Leidschendam-Voorburg is een scala aan algemene voorzieningen waar mensen ondersteund worden om het (weer) zelf te kunnen, mantelzorg kunnen (blijven) verlenen, netwerken worden versterkt, ontmoeting plaatsvindt, zorgvrijwilligerswerk kan worden verricht, informatie en advies wordt gegeven. Alles gericht op inwoners die door uiteenlopende oorzaken (soms) niet goed mee kunnen doen in de samenleving.

2. 2020 staat in het teken van samenwerking

Het jaar 2020 zal nadrukkelijk worden gebruikt om de mogelijkheden voor samenwerking tussen de tafelpartners verder te verkennen. Het bestaande aanbod wordt, voor zover als mogelijk binnen het bestaande budget, gecontinueerd. De ambitie is om in 2020 de effectiviteit en efficiency van deze activiteiten te vergroten door verbeterde samenwerking en coördinatie op het gebied van programmering, kennis & kunde en spreiding over de gemeente. Dit zal een stevige basis zijn voor uitbreiding en aanscherping van de activiteiten in de jaren erna.

Om toch wel al te werken aan vernieuwing worden drie nieuwe projecten/acties voorgesteld voor om de samenwerking ook echt een boost te geven:

- Innovatiesubsidie dementie
- Herstelacademie
- Innovatiesubsidie participatie

Deze activiteiten zijn binnen de bestaande begroting gebudgetteerd.

Daarnaast zullen activiteiten uit de ontwikkelagenda worden opgepakt. Alle activiteiten die in een eerder stadium door de subsidietafelpartners al zijn geschrapt, zijn op een ontwikkelagenda geplaatst. Daar staan ook onderwerpen op waarop de partners en de gemeente voor de langere termijn mogelijkheden zien om te innoveren en efficiënter (samen) te werken. Samen met de subsidiepartners wordt voor de activiteiten op de ontwikkelagenda in het komende jaar onderzocht of en hoe deze

alsnog zijn te realiseren. Dit kan zijn door externe fondsen aan te schrijven, efficiëncyslagen te maken, slim te combineren of anders gebruik te maken van beschikbare huisvesting.

In 2021 zal vervolgens sterker worden ingezet op samenvoeging/ aanscherping van de activiteiten van de verschillende partners op basis van effectiviteit en efficiency en het toevoegen van innovatieve nieuwe activiteiten vanuit de behoeften van de doelgroepen. Zo zal er steeds meer worden gestuurd op bewezen effecten.

Leeswijzer

Hieronder volgen de vier deelplannen. De initiatiefvraag is toegevoegd in bijlage 1. In bijlage 2 zijn de aan de opgevoerde activiteiten gewijde formats opgenomen. Aansluitend een financieel overzicht, waarin per deelplan per activiteit de daarmee gemoeide kosten inzichtelijk worden gemaakt.

Deelplan 1: GGZ

Doelstelling deelplan:

Zoals verwoord in de initiatievraag staan de volgende doelstellingen centraal in onze activiteiten:

- Er is een laagdrempelige en een dekkende voorzieningenstructuur met ter zake kundige begeleiding voor inwoners met psychiatrische, psychische, psychosociale en/of verslavingsproblematiek in Leidschendam-Voorburg. Centraal in deze opgave staan de voorzieningen gericht op preventie en nazorg vanuit een GGZ-instelling.
- Er is vrij toegankelijke dagbesteding GGZ. In 2019 is gestart met de integrale inloop GGZ. De schotten tussen dagbesteding via een Wmo-indicatie en vrij toegankelijke inloop zijn weggehaald. Dat dient in 2020 te worden voortgezet en doorontwikkeld.
  - a) integrale inloop dichtbij de inwoners, ten minste in Voorburg en in Leidschendam
  - b) dagactiviteiten en herstelaanbod voor de GGZ-doelgroep.

1. Inleiding

Doelgroep

De GGZ doelgroep is een complexe. Specifieke kennis, aanpak en benaderingswijzen zijn van groot belang. Essentieel ook voor het realiseren van beweging, ontwikkeling, herstel en waar mogelijk doorstroming naar vormen van zorg en ondersteuning meer in de wijk. Personen die gebruikmaken van (beschikkingsvrije) GGZ voorzieningen zijn in sommige gevallen recent opgenomen geweest, hebben parallel ook een GGZ behandeltraject of hebben dit gehad. Duidelijk wordt dat veel cliënten die gebruikmaken van de voorliggende voorzieningen van de gemeente Leidschendam-Voorburg behoren tot de EPA (ernstige psychiatrische aandoeningen) doelgroep.

De opgaven en maatschappelijke effecten voor deze doelgroep

De opgave is het realiseren van een laagdrempelige en een dekkende voorzieningenstructuur met ter zake kundige begeleiding voor inwoners met psychiatrische, psychische, psychosociale en/of verslavingsproblematiek in Leidschendam-Voorburg. De WMO 2015 verplicht gemeenten om ondersteuning aan mensen met GGZ-problemen goed te regelen. Centraal in de opgave staan de voorzieningen gericht op preventie/vroegsignalering en nazorg vanuit een GGZ-instelling.

Huidige situatie: successen en knelpunten

Ter voorbereiding op de transformatie van het voorliggend veld zijn de vrij toegankelijke voorzieningen voor de GGZ doelgroep in kaart gebracht. Geconstateerd werd dat er mooie successen zijn gerealiseerd en eerste, misschien nog voorzichtige, stappen naar samenwerking. Partijen weten steeds beter van elkaars aanbod en wie daarvoor te benaderen - de gezamenlijke initiatieven zoals Gebundelde Kracht zijn daar uitvloeisel en voorbeeld van. Ook is geconstateerd dat het aanbod voor een groot deel aan de wensen van de doelgroep voldoet. Om beter aan te sluiten bij de behoeften van de doelgroep is, in aanloop naar de tafel, de "inloop 3.0" gerealiseerd bij zowel Reakt (in Voorburg) en GGZ Rivierduinen (in Leidschendam). Het onderscheid tussen beschikkingsvrij aanbod en aanbod waarvoor een dagbestedingsbeschikking nodig is, is gelijkgetrokken en op deze manier zijn de inlopen vrij toegankelijk voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Bijkomstigheid is een versimpelde

financiering, wat de instellingen extra tijd oplevert die aan activiteiten in plaats van administratieve zaken kan worden besteed.

Op basis van diverse werkbezoeken, gesprekken (binnen de gemeente en met de betreffende organisaties), observaties en documentatie zijn de onderstaande knelpunten in het aanbod (van 2018) voor de GGZ doelgroep naar voren gekomen. Deze aandachtspunten zullen op de ontwikkelagenda een plek krijgen:

- Nazorg kan beter geregeld worden. De toeleiding naar nazorg vanuit een GGZ-instelling kan beter geregeld worden. Het contact met en warme overdracht naar vervolfbegeleiding/-ondersteuning zou nog tijdens de behandeling kunnen plaatsvinden, zodat er een naadloze overgang is. Dit voorkomt dat mensen die geen behandeling willen uit beeld raken, en het herstelaanbod beter aanslaat. Dit is ook benoemd in het Plan van Aanpak Verwarde Personen.
- Preventie/voorlichting activiteiten zijn versnipperd. De preventie/voorlichting activiteiten zijn versnipperd en er mist een coherent plan waaraan de preventieactiviteiten worden opgehangen. Er wordt door verschillende partijen voorlichting over GGZ gegeven. Deze activiteiten zijn echter niet altijd op elkaar afgestemd, veelal toegespitst op enkele wijken of van beperkte omvang. Het onderscheid in type ondersteuning, doelstelling en/of doelgroep tussen diverse producten/trajecten is soms onduidelijk. Partijen hebben weinig zicht op elkaars aanbod. Soms ook, is het aanbod onbekend. Zodoende vallen mogelijk potentiële cliënten tussen wal en schip. De spreiding van activiteiten over de verschillende wijken blijft een punt van aandacht.
- Vindbaarheid van aanbod verdient verbetering. In algemene zin is de vindbaarheid van het GGZ specifieke aanbod een punt van aandacht en verdient verbetering. Het gaat hierbij om de bekendheid van de faciliteiten zowel bij de gemeente, haar partners als bij de doelgroep (inwoners en hun naasten). Op dit moment is dit nog onvoldoende. De sociale kaart kan hier wellicht uitkomst bieden. Goed is het ook om de sites van de betreffende voorzieningen te updaten op basis van de nieuwe ontwikkelingen.
- Behoefteteonderzoek: sluit aanbod op de vraag aan. Een uitgebreide behoeftetepeiling zou een oplossing kunnen bieden om zicht en grip op de resultaten van de diverse aangeboden producten te krijgen en inzicht op of dit aanbod aansluit bij de wens van de cliënt. Het is echter een uitdaging om deze doelgroep te bevragen waar ze behoefte aan hebben en wat ze nodig hebben. Behoefteteonderzoeken onder ervaringsdeskundigen kan hierin uitkomst bieden.

2. Activiteiten

De volgende activiteiten worden uitgevoerd in 2020. In de hierna volgende pagina's wordt het aanbod nader toegelicht. Dat gebeurt op hoofdlijnen. Voor nadere informatie verwijzen we u naar de activiteitenformats die als bijlage zijn toegevoegd.

Activiteiten	Partner(s)
Inzet in Gebundelde Kracht	Woej, MEE, Kwadraad en SenW
Inloop 3.0	Reakt & GGZ Rivierduinen
Herstelacademie	Reakt & GGZ Rivierduinen & Woej
GGZ preventieprogramma	Indigo

Partners zouden de samenwerking tussen GGZ en welzijn graag uitbreiden en verder versterken door gebruik te maken van elkaars expertise, ruimtes en activiteiten. In dit deelplan zijn activiteiten opgenomen die op dit moment al worden aangeboden en partners graag willen behouden. Daarnaast wordt één nieuwe activiteit beschreven (herstelacademie).

2a. Gebundelde kracht

Sinds 2017 werken verschillende partijen in Voorburg samen aan een ketenaanpak voor inwoners met ernstige psychiatrische aandoeningen in het project “Gebundelde Kracht”.

Het doel hiervan is om een gezond en zelfstandig leven midden in de samenleving voor mensen met ernstig psychiatrische aandoeningen te realiseren

Partners Gebundelde Kracht

- GGZ Rivierduinen,
- MEE Zuid-Holland Noord,
- RIBW Fonteyenburg,
- Sport en Welzijn,
- Stichting Woej,
- LIMOR,
- Kwadraad,
- Parnassia Groep Zoetermeer (Brijder)
- Parnassia Groep Zoetermeer (Reakt),
- Stichting Anton Constandse
- gemeente Leidschendam – Voorburg

De maatschappelijke resultaten zijn:

- sociale inclusie
- samenhangende ondersteuning vanuit een breed perspectief
- aanbod dat optimaal aansluit bij de behoefte van de doelgroep

Er zijn ook resultaten die zich meer op het gebied van efficiënt werken en efficiënte inzet van middelen begeben; deze zijn meer organisatorisch en financieel van aard.

De organisatorische resultaten zijn:

- snel schakelen tussen organisaties
- afschalen van ondersteuning waar mogelijk en opschalen waar nodig.

Wat doen we

Samen ontwikkelden de partners binnen Gebundelde Kracht een werkwijze die aansluit bij de mogelijkheden van de doelgroep mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen. Elke maandag werken medewerkers uit de praktijk van alle partijen met elkaar samen op het Sociaal Netwerkpunt in Voorburg aan casuïstiek en het oplossen van knelpunten in het aanbod (rode draden) voor deze groep mensen. Naast de samenwerking op uitvoerend niveau, is er een stuurgroep waarin het managementniveau vertegenwoordigd is en een bestuurlijk overleg waarin de samenwerkingsafspraken en strategie worden bepaald.

De huidige samenwerking heeft een strikte afbakening. De gebiedsafbakening (enkel Voorburg), een leeftijdsafbakening (volwassenen), een afbakening van de mate van problematiek (mensen met ernstig psychiatrische aandoeningen) en een afbakening van activiteit (het samenwerkingsproject “Gebundelde Kracht”). De inbreng van de partijen sluit aan op deze afbakening: de partijen leveren ieder wekelijks 4 uur tijdsinzet voor de praktijk, delen de kosten (projectleiding en additionele kosten) en leveren capaciteit in de stuurgroep en het bestuurlijk overleg

Het doel voor 2020 en 2021 is om deze scope uit te breiden van Voorburg naar de gehele gemeente Leidschendam-Voorburg en van alleen de EPA-doelgroep naar de hele doelgroep van mensen met psychiatrische problemen, met vragen op meerdere levensterreinen. Voor deze scope is een inzet van 6 uur per organisatie nodig en uitbreiding van de uren voor de coördinatie. In de afwegingen om tot een financieel passend plan te komen is er echter nog geen ruimte gevonden voor deze uitbreiding. Gebundelde Kracht gaat daarom vooralsnog door op basis van de huidige afbakening. De uitbreiding van de scope wordt meegenomen als wens op de ontwikkelagenda van de subsidietafel. De uren die gesubsidieerde partijen Woej, MEE, Kwadraad en SenW in Gebundelde Kracht stoppen zijn wel opgenomen in het resultaat, maar die worden met hun reguliere uren verrekend.

2b. Inloopvoorzieningen

Binnen de gemeente Leidschendam-Voorburg zijn verschillende inloopvoorzieningen beschikbaar. Inloopvoorzieningen zijn laagdrempelige plekken waar inwoners van de gemeente met brede GGZ problematiek terecht kunnen voor veiligheid, activering en stabiele levensstructuur. Dit bestaat vaak uit deelname aan activiteiten onder andere ten behoeve van hun dagstructuur, het ontmoeten van lotgenoten, het deelnemen aan herstelbijeenkomsten, het gezamenlijk drinken van een kopje koffie of nuttigen van een maaltijd, het vragen van hulp of het stellen van vragen. Dit drempelloze aanbod verleidt cliënten om in actie te komen op een natuurlijke manier. De toegang vergt weinig vaardigheden. Cliënten zijn in elke fase van hun ziekte welkom. Bezoekers krijgen passende en zinvolle activiteiten aangeboden zoals arbeidsmatige dagbesteding, recreatieve en educatieve activiteiten.

Zoals eerder vermeld, is in 2019 gestart met de integrale inloop (de “inloop 3.0”) bij zowel Reakt (Voorburg) als GGZ Rivierduinen (Leidschendam). De schotten tussen dagbesteding via een Wmo-indicatie en vrij toegankelijke inloop zijn weggehaald. Gestoeld door de positieve ervaringen bij cliënten, organisaties en gemeente zal de huidige systematiek worden voortgezet in 2020.

Aandachtspunten voor 2020 zijn:

- Het begeleiden van cliënten naar een hoger participatieniveau om meer mogelijkheden tot zelfredzaamheid te ontwikkelen en opnieuw vertrouwen op te bouwen. Er zou meer aandacht kunnen zijn voor kennisuitwisseling over actieve begeleiding van de GGZ doelgroep naar de volgende stap van herstel en (maatschappelijke) participatie. Investeren in de samenwerking tussen de GGZ en het beschikkingsvrije voorzieningenaanbod (het voorliggend veld), met name gericht op preventie, nazorg en herstel, kan hierbij helpen. Er is bijvoorbeeld ruimte voor samenwerking rond arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk. Dit vraagt om uitwisseling tussen bijvoorbeeld Reakt, GGZ Rivierduinen, Woej en het Vrijwilligerspunt.
- Op dit moment krijgt de samenwerking tussen de inlopen vooral vorm door faciliteiten aan elkaar beschikbaar te stellen en activiteiten op te stellen voor de hele doelgroep. De samenwerking kan steviger vorm krijgen als partijen op de inhoud gezamenlijk activiteiten ontwikkelen of op elkaar afstemmen. Daarmee wordt voorkomen dat meerdere partijen dezelfde activiteit aanbieden en dat geeft kans om te specialiseren of meer variatie te creëren in het totaal aantal beschikbare activiteiten.
- Er is nog geen optimale doorstroming/ontwikkeling van individuele cliënten die inloofunctie bezoeken. De verschillende inlopen bieden de mogelijkheid om het hulpaanbod in de gemeente op een trapsgewijze manier van licht naar zwaar te organiseren. Samenwerkingsafspraken kunnen meer gericht zijn op het realiseren van de beweging op de trap tussen licht en zwaar. Het is belangrijk dat cliënten in een beschermde (klinische) omgeving terecht kunnen als dat nodig is, maar ook afschalen richting welzijn als dat mogelijk is. Ook aandacht vanuit welzijn voor opschaling naar meer gespecialiseerde GGZ inlopen is belangrijk. Aandacht voor de vervolgstappen in het herstel van de cliënt blijft noodzakelijk.
- Het absorptievermogen van de wijk- en dienstcentra dienen in het oog gehouden te worden. Dit punt behoort aandacht te krijgen in de samenwerking tussen welzijn & GGZ partijen.

Deze aandachtspunten zullen een plek krijgen op de ontwikkelagenda.

2c. Herstelacademie

Nieuw in het aanbod is een herstelacademie. De aanpak met een herstelacademie heeft elders in het land al tot goede resultaten geleid. Voorgesteld wordt daarom om de 'oude' activiteiten Preventie van GGZ Rivierduinen en Inloop op de Plint (GGZ Rivierduinen & Woej) om te vormen naar een herstelacademie. Cliënten die een goede daginvulling hebben, een juiste inbedding in een buurt, sociale contacten en sociale verplichtingen hebben, maken minder gebruik van (duurdere) zorg. Eén van de bouwstenen van verwarde personen is een evenwichtig sociaal domein waarin psychiatrische cliënten een plaats krijgen en zich geborgen weten. In dit kader is de versterking van herstelactiviteiten de opgave. Herstelactiviteiten zijn onlosmakelijk verbonden aan de inzet van ervaringsdeskundigheid, om deze redenen willen we dan ook graag in gezamenlijkheid met meerdere ketenpartners een herstelcentrum ontwikkelen. Een herstelcentrum is een plek waar deelnemers zich sterken door educatie binnen een peersupportomgeving. In een herstelcentrum wordt een breed scala aan herstelmodules gegeven. We willen klein beginnen en het huidige aanbod in de Plint door ontwikkelen. Mogelijke locaties worden hierbij onderzocht.

2d. Preventieprogramma

Indigo Preventie richt zich op volwassenen burgers met een verhoogd risico op het ontwikkelen van GGZ-problematiek. De aandacht gaat uit naar de zogenaamde ‘Onbewust onbekwamen’: mensen die (nog) niet goed op de hoogte zijn van de relatie tussen hun klachten en gedrag en het ontwikkelen van GGZ-klachten, zoals depressie of angst. Daarnaast is er aandacht voor risicogroepen zoals niet-westerse inwoners met lichte GGZ-klachten of alleenstaande ouders. Er wordt gewerkt vanuit het concept positieve gezondheid, waarbij gezondheid wordt gezien als het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. De nadruk ligt hierbij dan ook op wat iemand wél nog kan en niet op iemands klachten/beperkingen.

Zoals al eerder aangestipt, is geconstateerd dat de preventie/voorlichting activiteiten versnipperd zijn en er een coherent plan mist waaraan de preventieactiviteiten worden opgehangen. Dit punt wordt meegenomen op de ontwikkelagenda.

Ontwikkelagenda 2020

GGZ breed	<ul style="list-style-type: none"> - Nazorg kan beter geregeld worden - Vindbaarheid van aanbod verdient verbetering - Behoeftedonderzoek: sluit aanbod op de vraag aan
Gebundelde kracht	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding scope van Gebundelde Kracht
Inloopvoorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> - Het begeleiden van cliënten naar een hoger participatieniveau om meer mogelijkheden tot zelfredzaamheid te ontwikkelen en opnieuw vertrouwen op te bouwen. - Meer gezamenlijke activiteiten ontwikkelen of op elkaar afstemmen - Stimuleren doorstroming/ontwikkeling van individuele cliënten die inloopfunctie bezoeken. De verschillende inlopen bieden de mogelijkheid om het hulpaanbod op een trapsgewijze manier van licht naar zwaar te organiseren. - Het absorptievermogen van de wijk- en dienstcentra dienen in het oog gehouden te houden
Herstelacademie	<ul style="list-style-type: none"> - Opzetten van academie
GGZ Preventie	<ul style="list-style-type: none"> - Tegengaan versnippering preventie/voorlichting activiteiten

Deelplan 2: Sociaal Servicepunt en onafhankelijke cliëntondersteuning

Doelstelling deelplan:

Zoals verwoord in de initiatiefvraag staan de volgende doelstellingen centraal in onze activiteiten:

- Kortdurende ondersteuning bij vragen op alle levensgebieden (psychosociale vragen, relaties, thuisadministratie, werk, zorg, ruzie en geweld, dagelijks leven etc.)

- Vraag en aanbod worden gekoppeld: Er dient een punt te zijn waar huisartsen patiënten met psychosociale problematiek naartoe kunnen doorverwijzen. De Sociale Kaart voor professionals en vrijwilligers in het sociaal domein die in 2019 is ontwikkeld dient up to date en in stand te worden gehouden. Gebruik dient te worden gestimuleerd onder medewerkers en vrijwilligers.

- Inwoners kunnen onafhankelijk advies en informatie krijgen.
  - a) Er is een voorziening voor informatie en advies in het sociaal domein. Organisaties die cliëntondersteuning bieden, dienen nadrukkelijk aandacht te besteden aan de bekendheid van cliëntondersteuning bij inwoners (specifiek de genoemde doelgroepen) de gemeente, zorginstellingen en partners in het sociaal domein.
    - Inwoners van 0-100+ en in alle lagen van de bevolking en alle doelgroepen met al hun vragen over zorg en ondersteuning dienen hier terecht kunnen.
    - Ten minste in Voorburg en Leidschendam aanwezig en ook dichtbij huis beschikbaar voor inwoners van Stompwijk.
    - Fysiek, telefonisch en digitaal laagdrempelig benaderbaar.
    - Laagdrempelig en dichtbij doelgroepen georganiseerd. Dit kan ook worden ingericht via vindplaatsgerichte spreekuren.
  - b) De organisaties dienen onafhankelijke cliëntondersteuning te bieden aan iedere inwoner die dat wenst. Cliëntondersteuning dient echt onafhankelijk te zijn en kan dus niet worden uitgevoerd door organisaties die ook geïndiceerde zorg verstrekken. Organisaties die cliëntondersteuning bieden, dienen nadrukkelijk aandacht te besteden aan de bekendheid van cliëntondersteuning bij inwoners (specifiek de genoemde doelgroepen) de gemeente, zorginstellingen en partners in het sociaal domein
  - c) In de ondersteuning van inwoners is het van grote toegevoegde waarde dat professionals en vrijwilligers elkaar goed kennen en makkelijk weten te vinden. De organisaties dienen werkplekken voor hun personeel zo te organiseren dat zoveel mogelijk contact ontstaat tussen medewerkers van verschillende organisaties in het sociaal domein.

1. Inleiding

Het is belangrijk dat iedereen volwaardig kan meedoen in de maatschappij. Sommige inwoners hebben hier ondersteuning bij nodig. Een goede samenwerking tussen professionals is essentieel om deze passende ondersteuning te bieden. “Niemand tussen wal en schip” is daarbij het credo.

2. Activiteiten

De volgende activiteiten worden uitgevoerd in 2020. In de hierna volgende pagina's wordt het aanbod nader toegelicht. Dat gebeurt op hoofdlijnen. Voor nadere informatie verwijzen we u naar de activiteitenformats die als bijlage zijn toegevoegd.

Activiteiten	Partner(s)
Onafhankelijke cliëntondersteuning	
Clientondersteuning Maatschappelijk Werk	Kwadraad Maatschappelijk Werk
Onafhankelijke Cliëntondersteuning	MEE ZHN
Psychodiagnostisch onderzoek	MEE ZHN
Cliëntondersteuning ouderen	Woej
Sociaal Servicepunt	MEE, Kwadraad, Woej, Sport en Welzijn

2a. Onafhankelijke cliëntondersteuning

Om de zelfregie van inwoners te versterken is cliëntondersteuning een belangrijk instrument. Het kan in alle levensfasen en op alle levensterreinen van belang zijn. Het stelt inwoners in staat om grip op hun persoonlijke situatie te krijgen en (weer) richting aan hun eigen leven te geven. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 geeft de onderstaande definitie van cliëntondersteuning:

“Onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen.”

Een cliëntondersteuner denkt met iemand mee, helpt iemand zijn situatie op een rijtje te zetten en geeft daarbij zo nodig informatie en advies. De ondersteuner wijst de weg naar de juiste oplossingen en kan, als het nodig is, ook helpen om die oplossingen te organiseren. Cliëntondersteuners moeten zowel qua competenties als qua taak en verantwoordelijkheid in staat zijn om onafhankelijk van de belangen van gemeente en (zorg)aanbieders naast de cliënt te gaan staan en echt in diens belang te handelen.

De gemeente heeft de wettelijke plicht om ervoor te zorgen dat alle inwoners beroep kunnen doen op onafhankelijke cliëntondersteuning. De inzet van cliëntondersteuning heeft voor gemeenten ook een belangrijke preventieve functie: het helpt het gebruik van niet passende - of te zware zorg te verminderen en te voorkomen (bron: VNG Handreiking Cliëntondersteuning).

Aan de bovenstaande beschrijving van onafhankelijke cliëntondersteuning wordt door Woej, MEE, Kwadraad en Sport en Welzijn met activiteiten voor diverse doelgroepen invulling gegeven:

- Woej is er voor ouderen, mantelzorgers en inwoners met vragen op financieel/juridisch gebied met ‘Cliëntondersteuning ouderen’, ‘Welzijn op recept’, ‘Mantelzorgondersteuning’ en de Sociaal Juridische Dienstverlening;
- MEE is er voor alle inwoners met een beperking, psychische aandoening of een chronische ziekte;
- Kwadraad is er met ‘het Algemeen Maatschappelijk Werk’ voor alle inwoners die op welk gebied dan ook, informatie, advies of tijdelijke ondersteuning nodig hebben om hun leven weer op de rit te krijgen;
- Sport en Welzijn is er met ‘het Jongeren Adviespunt’ en ‘Jongerencoaching’ speciaal voor jongeren.

Samen bieden de vier organisaties een aanbod van onafhankelijke cliëntondersteuning dat recht doet aan de diversiteit in de samenleving en de variëteit aan hulpvragen.

2b. Het Sociaal Servicepunt

Met de samenwerking in het Sociaal Servicepunt zorgen Woej, MEE, Kwadraad en Sport en Welzijn ervoor dat het voor inwoners en verwijzers helder is waar zij terecht kunnen voor informatie, advies en (kortdurende) begeleiding op alle levensgebieden (cliëntondersteuning). Met de wekelijkse inloopsprekuren, het dagelijkse telefonische spreekuur en de mogelijkheid om 24/7 digitaal vragen te stellen is de gratis dienstverlening van het Sociaal Servicepunt laagdrempelig en toegankelijk. Met de mix van kwaliteiten, kennis en expertise die de organisaties samen in huis hebben, kunnen inwoners die een beroep doen op het Sociaal Servicepunt rekenen op onafhankelijke integrale adviezen en oplossingen die passen bij hun specifieke vraag en situatie.

Hiermee wordt volledig invulling gegeven aan de eisen die in de Wmo 2015 en in de memorie van toelichting worden gesteld aan de invulling van onafhankelijke cliëntondersteuning. De dienstverlening en ondersteuning van (of via) het Sociaal Servicepunt is er altijd op gericht de eigen regie van inwoners te herstellen, te behouden of te versterken. De medewerkers praten mét inwoners, niet over hen. Als het kan wordt er gebruik gemaakt van eenvoudige oplossingen en vormen van ondersteuning waar geen indicatie voor nodig is. Als de hulpvraag van een inwoner te complex is om tijdens een spreekuur af te handelen, wordt er een afspraak gemaakt voor een langere intake/traject bij Woej, MEE, Kwadraad en Sport en Welzijn. Dan houdt de dienstverlening van het Sociaal Servicepunt op en wordt die inwoner 'klant' van de betreffende organisatie.

Speerpunten voor 2019 en 2020 zijn het versterken van de samenwerking in de jeugdketen en verbeteren van de dienstverlening aan inwoners met een migrantenachtergrond. Het Sociaal Servicepunt beoogt een groei naar 6.000 contactmomenten. Hiervoor is aan de subsidietafel nog geen dekking gevonden. Dit wordt onderdeel van de ontwikkelagenda.

We moeten het samen doen

Om inwoners goed te kunnen informeren, adviseren of ondersteunen, moeten professionals tegenwoordig beschikken over een sociaal domein breed professioneel netwerk. Ze moeten weten wie over welke expertise beschikt en elkaar snel kunnen vinden als het nodig is. Korte lijnen, onderling contact en vertrouwen zijn de belangrijkste ingrediënten voor een effectieve samenwerking op casusniveau. Medewerkers zijn zelf aan zet om hun professionele netwerk op te bouwen en te onderhouden. Zij moeten het doen! Maar ze moeten hierin wel gefaciliteerd worden. Bijvoorbeeld met toegankelijke actuele informatie over het lokale aanbod en mogelijkheden om collega's van andere organisaties te ontmoeten en te leren kennen.

De partners hebben er in hun plan voor gekozen om geen coördinatie van het Sociaal Servicepunt meer aan te vragen (was een incidentele subsidie, zie Inleiding voor toelichting proces). Geadviseerd wordt om hiervoor wel voor vier uur in de week (€ 14.386,25) budget voor te bestemmen. Medewerkers hebben een aanspreekpunt nodig voor overkoepelende vragen. Inmiddels is de samenwerking wel zo goed opgezet dat hier nog maar minimale inzet voor nodig is.

De sociale kaart, de sociale agenda en een besloten digitale community

De nieuwe digitale sociale kaart en de sociale agenda (www.socialekaartlv.nl en www.sociaalservicepunt.nl) bieden een breed overzicht van wat de lokale organisaties samen te bieden hebben aan de inwoners van Leidschendam-Voorburg. Het gaat daarbij vooral om het aanbod van vrij toegankelijke activiteiten, voorzieningen en ondersteuning. Hiermee krijgen inwoners, maar ook professionals en vrijwilligers meer zicht op alle mogelijkheden die er in Leidschendam-Voorburg zijn om je te ontwikkelen, mensen te ontmoeten, gezonder te gaan leven, vragen te stellen, problemen op te lossen etc. Daarnaast is er nu een 'digitale community'. Sociale professionals en vrijwilligers in Leidschendam-Voorburg zijn/worden uitgenodigd om lid te worden en een profiel aan te maken. Als je lid bent, kun je snel in contact komen met collega's van andere organisaties en zij met jou. De digitale community kan samenwerken in het sociaal domein makkelijker en efficiënter maken. De community bestaat nu al uit 82 leden.

Een aparte plaats nemen de Sociale Netwerkpunten in. De gemeente heeft de vorming van professionele netwerken in 2018 en 2019 gefaciliteerd met twee locaties (De Waterlelie en Het Sociaal Netwerkpunt) waar medewerkers van verschillende organisaties (0^e, 1^e en 2^e lijn) elkaar regelmatig kunnen ontmoeten en samen kunnen (flex)werken. Kennis van elkaars expertise, korte lijnen en het onderlinge vertrouwen kunnen zo op de werkvloer ontstaan. Steeds meer collega's maken gebruik van deze faciliteiten en leggen daar de contacten die voor hun doelgroep/cliënten waardevol zijn. Binnen de beschikbare middelen is het niet mogelijk om deze pilot in 2020 te subsidiëren. De partners zijn op zoek naar een locatie/ financiële middelen om het Sociaal Netwerkpunt Voorburg voort te zetten. Dit krijgt een plek op de ontwikkelagenda.

Ontwikkelagenda 2020

Clientondersteuning	De aandachtspunten voor 2020 worden opgesteld.
Sociaal Servicepunt	<ul style="list-style-type: none"> - Versterken van de samenwerking in de jeugdketen (in samenwerking met tafel Opgroeien & Opvoeden) - Verbeteren van de dienstverlening aan inwoners met een migrantenachtergrond - Groei naar 6.000 contactmomenten
Sociale Netwerkpunten	<ul style="list-style-type: none"> - Doorstart Sociaal Netwerkpunt Voorburg

Deelplan 3: Ouderen, dementie, mantelzorg, maatjesprojecten

Doelstelling deelplan:

Zoals verwoord in de initiatievraag staan de volgende doelstellingen centraal in onze activiteiten:

- Er is een duurzame structuur van ontmoetingscentra dementie. Er wordt daarin gewerkt volgens het plan van aanpak ontmoetingscentra dementie 2018-2020 en er is aandacht voor samenwerking binnen de dementie keten.
- Er wordt aan mantelzorgers ondersteuning geboden die hen in staat stelt hun rol uit te voeren door draagkracht te versterken, zorg te verlichten en hen met anderen te verbinden. Er is aandacht voor (over) belasting van mantelzorgers. Er wordt gewerkt volgens de uitgangspunten van de uitvoeringsagenda mantelzorg 2017-2019
- Met vrijwillige inzet van vrijwilligers (maatjes) worden ouderen, zieken, volwassenen met een beperking en/of psychische kwetsbaarheid en eenzame mensen ondersteund. De inbreng van de community 'zorg voor elkaar' wordt meegenomen om zo de samenwerking tussen de organisaties aan de subsidietafel en daarbuiten te faciliteren en te verbeteren. Daarnaast wordt samenwerking gezocht met de flatcoach.
- Personenalarmering dient ten minste op hetzelfde niveau als in 2019 te worden gerealiseerd. Personenalarmering dient aantoonbaar bij te dragen aan langer zelfstandig thuis wonen voor inwoners met een zorgvraag.

1. Inleiding

Centraal in dit deelplan staan de vrijwillige inzet van maatjes en mantelzorgers, de ondersteuning van kwetsbare bewoners middels personenalarmering, en ondersteuning van mensen met geheugenvraagstukken en kwetsbare ouderen. "Niemand tussen wal en schip" is daarbij het uitgangspunt.

2. Activiteiten

De volgende activiteiten worden uitgevoerd in 2020. In de hierna volgende pagina's wordt het aanbod nader toegelicht. Dat gebeurt op hoofdlijnen. Voor nadere informatie verwijzen we u naar de activiteitenformats die als bijlage zijn toegevoegd.

Activiteiten	Partner(s)
Vrijwilligers en maatjes projecten	
Vriendendienst L-V	Reakt
Vrijwillige thuishulp van VTV	VTV ZHN (onderdeel MEE)
Buddyzorg chronisch zieken	Stichting Buddy Netwerk
Buddyzorg dementie	Stichting Buddy Netwerk
Personenalarmering	
Personenalarmering	Florence

Personenalarmering	WZH
Personenalarmering	Woej
Mantelzorgondersteuning	
Mantelzorgondersteuning	Woej
Mantelzorgers ontmoeten Mantelzorgers (MOM)	WZH, Florence, Woej
Ontmoetingscentra dementie	
Ontmoetingscentrum de Mantel en Mariënpark	Florence
Ontmoetingscentrum Schoorwijk	WZH
Ontmoetingscentrum Sionshaven	WZH
Ontmoetingscentrum De Plint	Woej
Plan opstellen voor dementie (innovatiesubsidie)	Tenminste drie partners van de subsidietafel Zelfredzame Inwoners
Ouderen	
Welzijn op recept	Woej
Burenhulp	Woej
CreActief, sport en cultuurdagen	SenW
Ouderengym Beweegpret	SenW
Combinatiefunctionarissen	S&W& VTV

2a. Vrijwilligers en maatjes projecten

De maatjesprojecten van Stichting Buddy Netwerk, Reakt, VTV en Woej³ zullen in 2020 worden gecontinueerd. Middels deze maatjesprojecten wordt direct aangehaakt bij de in de Initiatiefvraag beoogde effecten, namelijk dat inwoners elkaar informele zorg geven, meer mensen maatschappelijk zelfredzaam zijn en problematiek voegtijdig wordt gesignaleerd en opgepakt. Meer mensen zijn maatschappelijk zelfredzaam doordat de verschillende doelgroepen terecht kunnen bij één van deze organisaties. Het ondersteuningsaanbod van Stichting Buddy Netwerk, Reakt, VTV en Woej is toegankelijk voor alle inwoners van Leidschendam-Voorburg.

Het samen erop uit gaan met een vrijwilliger maakt deelnemers meer zelfredzaam, terwijl de belevingswereld van deelnemer én vrijwilliger wordt vergroot. De eventueel betrokken mantelzorgers wordt ontlast, zodat zij of hij de zorg beter aankan. In het kader van een deel van de projecten wordt in samenspraak met de deelnemer gekeken of het mogelijk is om tot een structurele oplossing te komen, waarbij er geen vrijwilliger meer nodig is. Doel is daarbij dat de deelnemer weer zelfstandig aan activiteiten gaat deelnemen en zo ook weer nieuwe mensen ontmoet.

Onderdeel van de projecten is tevens het trainen van de vrijwilligers. Vrijwilligers leren om signalen op te vangen en deze door te zetten naar bijvoorbeeld de ouderenadviseurs of het algemeen maatschappelijk werk. Bij alle projecten wordt een uitgebreide intake met de potentiële deelnemer gedaan. Dit gebeurt vaak bij mensen thuis. Tijdens de intake wordt er breed uitgevraagd en kunnen

³ Omschrijving en financiering van het maatjesproject Bezoek op Maat (Woej) is opgenomen in het activiteitenformat 'mantelzorgondersteuning' van Woej.

eventuele problemen vroegtijdig worden gesignaleerd.

De partners hebben er in hun plan voor gekozen om geen middelen voor de buddyzorg voor mensen met dementie, die in 2019 is gestart, meer aan te vragen (was een incidentele subsidie, zie Inleiding voor toelichting proces). Geadviseerd wordt om hiervoor wel budget voor vrij te maken en een deel van de geormerkte middelen voor kwetsbare ouderen (€30.000) met geheugenvraagstukken hiervoor aan te wenden. Omdat de vraag naar dit type ondersteuning groot is en dit type ondersteuning in onze gemeenten niet beschikbaar is, wordt dit gecontinueerd. Vereiste is wel dat er een samenwerking met de ontmoetingscentra dementie wordt gezocht.

Aandachtspunten voor 2020 voor de maatjesprojecten van Buddy Netwerk, Reakt, VTV en Woej zijn:

- Wij zien toegevoegde waarde in meer samenwerking tussen de diverse maatjesprojecten met de flatcoaches die later dit jaar in twee flats in Leidschendam en Voorburg van start zullen gaan. In 2020 wordt een brug gebouwd tussen deze diverse projecten.
- In 2020 verkennen Reakt en Buddy Netwerk of er mogelijkheden zijn om de krachten meer te bundelen als het gaat om maatjes voor mensen met psychische kwetsbaarheid. Mogelijkheden voor versterking worden gezien.
- Wij constateren dat op dit moment het aanbod vooral op ouderen is gericht en daarmee niet goed aansluit bij de behoeften van eenzame volwassenen. Buddy Netwerk en Woej kunnen hierin met reeds bewezen projecten (zoals 2 tegen 1zaamheid) een rol in spelen. Dit wordt in overleg met tafel Sociale Cohesie, waar het onderwerp eenzaamheid is belegd, worden verkend.

Platform Zorg voor Elkaar

Samenwerking tussen de diverse maatjesprojecten⁴ in de gemeente vindt plaats binnen het Platform Zorg voor Elkaar. Het doel van het platform is het realiseren van een nauwere samenwerking tussen organisaties die maatjesprojecten aanbieden. Dit met als doel het werven van buddy's/maatjes, zichtbaarheid, netwerk versterken, gezamenlijk organiseren van evenementen, het delen van trainingen en casusbespreking (zie de website: <https://zorgvoorelkaarlv.vrijwilligerspunt.nl/>). Financiering van de website van het Platform plus enkele promotieactiviteiten om vrijwilligers te werven (€ 2000) is belegd bij de tafel Sociale Cohesie.

Een ontwikkelplan gericht op het verder versterken van de samenwerking is in voorbereiding. Hierin wordt ook onderzocht in hoeverre gezamenlijk werven en matchen voor alle projecten een meerwaarde is. Er zal worden afgewogen of de ontwikkelpunten binnen tafel Sociale Cohesie dan wel tafel Opgroeien en Opvoeden of de tafel Zelfredzame Inwoners zullen worden ingebracht.

2b. Personenalarmering

Zowel Florence als WZH en Woej bieden personenalarmering. Dankzij personenalarmering, waarbij gedurende 7 dagen per week 24 uur per dag hulp ingeroepen kan worden, kunnen kwetsbare bewoners in de wijk op een veilige manier langer zelfstandig thuis wonen. Woej biedt haar abonnees

---

⁴ Vrijwilligers Terminale Zorg, Buddy Netwerk, Homestart, REAKT, Vitalis Maatjes, Vrijwillige Thuishulp, Woej, De Zonnebloem en WZH, ondersteund door het Vrijwilligerspunt L-V. Vitalis Maatjes en Home-Start zijn aangesloten bij de Tafel Opgroeien en Opvoeden.

alarmering gekoppeld aan door WZH verzorgde opvolging. Florence biedt beide, waarbij er ook een connectie is met de wijkverpleging die, wanneer een inwoner vaak alarm slaat, preventief op bezoek kan gaan om te kijken wat er aan de hand is.

Aandachtspunten voor 2020 zijn:

- Verder ontwikkelen en versterken ketensamenwerking tussen de partners.
- Het samenwerkingsverband van Florence met de GGZ (Parnassia) en Inclusio op callcenter niveau verder ontwikkelen met partners op de locatie van Hadoks waardoor er ook mogelijkheden zijn tot samenwerking met bijvoorbeeld een psychiater en de huisartsen.
- De samenwerking met Woej en WZH versterken op het gebied van de personenalarmering.
- Leefstijlmonitoring aansluiten verder verkennen.

2c. Mantelzorgondersteuning

Mantelzorg is een wezenlijk onderdeel van het Nederlandse zorgsysteem. Mensen blijven langer thuis wonen en verblijven korter in ziekenhuis of revalidatiecentrum, waardoor steeds meer zorgtaken bij mantelzorgers komen te liggen. Het wordt daarmee ook steeds belangrijker om mantelzorgers waar nodig goed te ondersteunen en overbelasting te voorkomen. Daarom is door dertien⁵ maatschappelijke partners het mantelzorgconvenant Leidschendam-Voorburg ondertekend in 2019. Met het convenant spraken de ondertekenende partijen af dat zij zich de komende drie jaar sterk maken voor een goede ondersteuning van mantelzorgers.

Het mantelzorgconvenant beoogt, in gezamenlijkheid met de betrokken partijen, de volgende doelstellingen te realiseren:

- 1) Mantelzorger altijd betrokken
- 2) Adequaar aanbod en informatievoorziening
- 3) Cultuurverandering bij professionals
- 4) Waardering voor mantelzorgers
- 5) Bestuurlijk commitment

Gezamenlijk worden knelpunten geïdentificeerd en aangepakt om mantelzorgers beter te ondersteunen. Het huidige aanbod wordt tegen het licht gehouden om zo goed mogelijk te voorzien in de behoeften van diverse groepen mantelzorgers. De actiepunten zullen worden ingebracht op de Tafel in 2020.

Het Mantelzorgcafé (MOM) zal in 2020 worden gecontinueerd. In het mantelzorgcafé kunnen mantelzorgers andere mantelzorgers ontmoeten om ervaringen te delen. Informatieoverdracht, bewustwording, herkenning en ontspanning, zijn ingezet om mantelzorgers te ondersteunen in hun thuissituatie, zodat er voor hen en degene voor wie ze zorgen een leefbare en hanteerbare situatie ontstaat.

Daarnaast zal de mantelzorgondersteuning van Woej worden voortgezet. Woej heeft een breed aanbod gericht op de ondersteuning van mantelzorgers dat naast individuele ondersteuning (advies,

---

⁵ Het convenant is ondertekend door Reakt, Stichting MEE, Sport & Welzijn, Middin, Stichting Anton Constandse, Kwadraad, Philadelphia, WZH, GGZ Rivierduinen, Florence, Huisartsengroep Hagro Voorburg, Woej, Ribw Fonteyenburg en de gemeente Leidschendam-Voorburg. Samen met mantelzorgers worden de plannen de komende tijd verder ingevuld.

ondersteuning en (doorverwijzing naar) individuele hulp) tevens het maatjesproject Bezoek op Maat en het beheer omvat van de websites <https://zorgvoorelkaarlv.vrijwilligerspunt.nl/> (belegd bij tafel Sociale Cohesie) en <https://www.mantelzorglv.nl/>. Een aparte plaats neemt het project Jonge Mantelzorgers in dat in 2019 is gestart met middelen van fondsen. Binnen de beschikbare middelen is het niet mogelijk om deze pilot in 2020 te subsidiëren. Dit krijgt een plek op de ontwikkelagenda.

Aandachtspunten voor 2020 zijn:

- Oppakken van de actiepunten die in gezamenlijkheid binnen het netwerk mantelzorg door worden aangeduid
- Versterken en ontwikkelen van de ketensamenwerking tussen partners
- Verkennen van doorstart van pilot jonge mantelzorgers. Samenwerking met de tafel Opgroeïende & Opvoerden zal worden gezocht.

2d. Ontmoetingscentra Dementie

In Leidschendam-Voorburg bestaan sinds 2015 vijf Ontmoetingscentra Dementie (OC) voor ouderen met een licht dementieel syndroom: bij Woej (De Plint), WZH (Schoorwijk & Sionshaven) en Florence (De Mantel en Mariënpark).

De ontmoetingscentra hebben vergeleken met de reguliere dagbehandeling, zo bleek uit onderzoek van het VU medisch centrum (Dröes, 1996), een positiever effect op de draagkracht van mantelzorgers (minder ervaren belasting, langer en beter volhouden van de zorg, uitbreiding sociaal netwerk) en het functioneren van dementerenden (minder gedragsproblemen, uitstel van verpleeghuisopname).

Vanuit de evaluatie van de ontmoetingscentra wordt geconcludeerd dat de wijkbewoners en maatschappelijke partners nog onvoldoende bekend zijn met het aanbod van de ontmoetingscentra. Zodoende is besloten om in een gezamenlijk plan van aanpak 2018-2020 enkele aandachtspunten te adresseren.

De aandachtspunten vanuit het plan van aanpak ontmoetingscentra dementie 2018-2020 zijn als volgt:

- Vergroten bekendheid ontmoetingscentra dementie
- Inspelen op toenemend aantal mensen met dementie (verkennen uitbreiding ontmoetingscentra)
- Wijkgerichte aanpak
- Bevorderen van onderlinge samenwerking en uitwisselen van kennis en ervaring
- Tijdige doorstroom van cliënten naar geïndiceerde zorg
- Aantrekken van vrijwilligers

Om de actiepunten uit het plan van aanpak ontmoetingscentra op te pakken is een bedrag van maximaal € 17575,44 beschikbaar uit de geormerkte middelen voor kwetsbare ouderen. Dit bedrag wordt pas beschikbaar gesteld aan de partners nadat zij een hebben opgesteld dat is goedgekeurd door de gemeente. Intentie is dat tenminste drie partners van de subsidietafel Zelfredzame Inwoners hiertoe een plan ontwikkelen.

Verdere aandachtspunten voor de OC's voor 2020 zijn:

- Onderzoeken wat we kunnen leren/samen doen van/met de integrale GGZ-inloop 3.0

- Kijken hoe we een samenhangende aanpak voor ‘dementievriendelijke samenleving’ kunnen vormgeven door verschillend aanbod op elkaar te laten aansluiten
- Toegankelijkheid van alle locaties door middel van vervoer (Woej)
- Locatie Duivenvoorde verder ontwikkelen als ontmoetingscentrum (Florence)
- De aanpak sluit aan bij het project verlengde ketenzorg dementie met als doel om adequate hulp - en zorgverlening te bieden aan inwoners in het voorstadium van dementie en hun directe leefomgeving, in het voortraject van de bestaande ondersteuning vanuit de ZVW en WLZ.
- Afstemming met Woej over OC de Plint. Voor het ontmoetingscentrum in de Plint is een lager bedrag beschikbaar gesteld voor 2020 dan uit het akkoord van de tafelpartners kwam. Met Woej zal worden besproken welke consequenties dit heeft.
- Toewerken naar subsidiemodel waarbij een bedrag per unieke deelnemer wordt uitgekeerd.

2d. Ouderen

Ook in Leidschendam-Voorburg blijven ouderen langer zelfstandig thuis wonen. Zij krijgen hierdoor in toenemende mate te maken met vragen op het gebied van onder andere wonen, gezondheid en financiën. Er wordt een zwaar beroep gedaan op het vaak te kleine eigen sociale netwerk. Het verkrijgen van een Wmo-voorziening voor begeleiding individueel blijkt vaak lastig: er wordt (nog) niet voldaan aan de criteria voor een indicatiestelling. De door het voorliggende veld geboden cliëntondersteuning vormt dan een onontbeerlijk vangnet.

De sociale activiteiten uit deze subcategorie (Clientondersteuning ouderen⁶, Welzijn op recept Burenhulp, CreActief, sport en cultuurdagen, Ouderengym Beweegpret) dragen allen op hun eigen manier bij aan de zelfredzaamheid van de inwoners van Leidschendam-Voorburg.

Vanaf 2013 heeft Sport en Welzijn vanuit de oorspronkelijke regeling hun Sport en Cultuur combinatiefunctionarissen in dienst. Sinds 2019 zijn ook de vrije-tijd-en-vorming (VTV)-beweegcoach via MEE (zie deelplan 4), de JOGG-regisseur en 0,22 fte Jongerenwerker (zie uitvoeringsagenda tafel Opgroeien & Opvoeden) via SenW gerealiseerd. Dat de Combinatiefunctionarissen die voor 2020 via de tafels gerealiseerd moeten worden, is vooral een administratieve/financiële handeling. Het levert de gemeente per FTE ongeveer € 20.000,- besparing op. Over de tafels heen hebben vijf partijen, die het beste bij de voorwaarden aansluiten, besloten om de verdeling van het benodigde aantal fte's op zich te nemen. Dat zijn MEE, Kwadraad, SenW, Welzijn ouderen en jongeren (Woej) en de Bibliotheek. De verdeling van de in totaal 7,77 fte over het gehele voorliggende veld zal binnenkort plaatsvinden.

Aandachtspunten voor 2020 zijn:

- Samen zullen Woej, WZH, Florence en woningbouwcorporatie Vidomes in twee flats in Leidschendam – Voorburg een Flatcoach realiseren. Hier is sprake van een algemene voorziening die innovatie zal brengen ten aanzien van de wijk, waarbij een modern nabuurschap wordt nagestreefd. De ervaringen in Rijswijk met betrekking tot het Flatcoach concept zijn veelbelovend. Er is bovendien een potentie om dit op veel plekken te realiseren als de woningbouwcorporaties, welzijn en zorg zich hier gezamenlijk voor inspannen.
- Raakvlakken met de tafel Sociale Cohesie worden verkend.

⁶ Financiering van de activiteit cliëntondersteuning ouderen van Woej is opgenomen onder deelplan 2.

- Gebruik van de sociale kaart
- Doelgroepen vervoer
- Ketensamenwerking tussen partners verder ontwikkelen en ontsluiten
- Ruimte voor verschillen - LHBTQ+ ouderen
- Bewustwordingscampagne langer zelfstandig wonen – woningcorporaties en zorg
- Vitaliteitsdag 2.0
  - Alle partners die met vitaliteit te maken hebben
  - SenW
  - Woej
- Overzichtelijk maken van beweegaanbod voor ouderen

Ontwikkelagenda 2020

Vrijwilligers en maatjes projecten Reakt, Buddy Netwerk, Woej en VTV	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking tussen de diverse maatjesprojecten met de flatcoaches - Reakt en Buddy Netwerk verkennen of er mogelijkheden zijn om de krachten meer te bundelen als het gaat om maatjes voor mensen met psychische kwetsbaarheid. - Aanbod vooral op ouderen gericht en sluit daarmee niet goed aan bij de behoeften van eenzame volwassenen. Buddy Netwerk en Woej kunnen hierin een rol in spelen. Samenwerking met tafel Sociale Cohesie zal worden gezocht. - Oppakken ontwikkelpunten uit ontwikkelplan platform Zorg voor Elkaar
Personenalarmering	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelen en versterken ketensamenwerking tussen de partners. - Het samenwerkingsverband van Florence met de GGZ (Parnassia) en Inclusio op callcenter niveau verder ontwikkelen met partners op de locatie van Hadoks waardoor er ook mogelijkheden zijn tot samenwerking met bijvoorbeeld een psychiater en de huisartsen. - Samenwerking met Woej en WZH versterken op het gebied van de personenalarmering. - Leefstijlmonitoring aansluiten verder verkennen.
Mantelzorg	<ul style="list-style-type: none"> - Oppakken van de actiepunten die in gezamenlijkheid binnen het netwerk mantelzorg door worden aangeduid. - Versterken en ontwikkelen van de ketensamenwerking tussen partners - Verkennen van doorstart pilot jonge mantelzorgers. Samenwerking met de tafel Opgroeijende & Opvoerden zal worden gezocht.
Ontmoetingscentra dementie	<ul style="list-style-type: none"> - Oppakken actiepunten uit het plan van aanpak ontmoetingscentra middels innovatiesubsidie. - Onderzoeken wat we kunnen leren/samen doen van/met GGZ-inloop 3.0 - Kijken hoe we een samenhangende aanpak voor 'dementievriendelijke samenleving' kunnen vormgeven door verschillend aanbod op elkaar te laten aansluiten - Toegankelijkheid van alle locaties door middel van vervoer (Woej) - Locatie Duivenvoorde verder ontwikkelen als ontmoetingscentrum (Florence) - De aanpak sluit aan bij het project verlengde ketenzorg dementie met als doel om adequate hulp - en zorgverlening te bieden aan

	<p>inwoners in het voorstadium van dementie en hun directe leefomgeving, in het voortraject van de bestaande ondersteuning vanuit de ZVW en WLZ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afstemming met Woej over OC de Plint. - Toewerken naar subsidiemodel waarbij een bedrag per unieke deelnemer wordt uitgekeerd.
Ouderen	<ul style="list-style-type: none"> - Samen zullen Woej, WZH, Florence en woningbouwcorporatie Vidomes in twee flats in Leidschendam – Voorburg een Flatcoach realiseren per november 2019. Hier is sprake van een algemene voorziening die innovatie zal brengen ten aanzien van de wijk, waarbij een modern nabuurschap wordt nagestreefd. De ervaringen in Rijswijk met betrekking tot het Flatcoach concept zijn veelbelovend. Er is bovendien een potentie om dit op veel plekken te realiseren als de woningbouwcorporaties, welzijn en zorg zich hier gezamenlijk voor inspannen. - Raakvlakken met de tafel Sociale Cohesie worden verkend - Sociale kaart - Doelgroepen vervoer - Keten/samenwerking tussen partners verder ontwikkelen en ontsluiten - Ruimte voor verschillen - LHBTQI ouderen - Bewustwordingscampagne langer zelfstandig wonen – woningcorporaties en zorg - Vitaliteitsdag 2.0 <ul style="list-style-type: none"> o Alle partners die met vitaliteit te maken hebben o SenW o Woej - Overzichtelijk maken van beweegaanbod voor ouderen

Overzicht fase in de piramide

Organisatie	Activiteiten, volgens nummering formats	Doelgroep	Vroeg-signalering	Informatie en advies	Preventie	Ondersteuning
Reakt	Vriendendienst LV	Psychische kwetsbaar			x	x
VTV ZHN (onderdeel MEE)	Vrijwillige thuishulp van VTV				x	x
Stichting Buddy Netwerk	Buddyzorg chronisch zieken				x	x
Stichting Buddy Netwerk	Buddyzorg dementie	mensen met beginnende dementie			x	x
Florence	Personenalarmering		x	x	x	x
WZH	Personenalarmering		x		x	x
Woej	Personenalarmering		x		x	x
Woej	Mantelzorgondersteuning	Ouderen en hun mantelzorgers	x	x	x	x
WZH, Florence en Woej	MOM	Mantelzorgers	x	x	x	x
Florence	Ontmoetingscentrum de Mantel en Marienpark	Mensen met geheugenproblemen	x	x	x	x
WZH	Ontmoetingscentrum Schoorwijk	Mensen met geheugenproblemen	x	x	x	x
WZH	Ontmoetingscentrum Sionshaven	Mensen met geheugenproblemen	x	x	x	x
Woej	Ontmoetingscentrum De Plint	Mensen met geheugenproblemen en hun mantelzorgers	x	x	x	x

Woej	Clientondersteuning ouderen		x	x	x	x
Woej	Welzijn op recept		x	x	x	x
Woej	Burenhulp		x		x	x
S&W	CreActief, sport en cultuurdagen				x	
S&W	Ouderengym Beweegpret	Ouderen 55 plus			x	
S&W	Combinatiefunctionaris				x	

Deelplan 4: Participatie

Doelstelling deelplan:

Zoals verwoord in de initiatiefvraag staan de volgende doelstellingen centraal in onze activiteiten:

- Er dienen ten minste 250 tot 300 mensen met een bijstandsuitkering en een grote afstand tot de arbeidsmarkt te worden begeleid naar een vorm van (onbetaalde) maatschappelijke participatie. Dit kan zijn op bestaande vrijwilligersplekken, maar er dienen ook nieuwe projecten in gang te worden gezet. Doelen dienen daarbij te zijn: een schoner, veiliger en inclusiever Leidschendam-Voorburg. In 2019 geven de gemeente en de organisaties vorm aan de invulling van deze doelstelling.
- Er dient een voorziening te zijn waarin mensen met een bijstandsuitkering in tijdelijke dienst worden genomen om lichte ondersteuning te bieden aan buurtbewoners die dat nodig hebben.

1. Inleiding

Participatie in de samenleving is niet altijd vanzelfsprekend. Soms hebben mensen daar extra hulp bij nodig. Dit deelplan beschrijft het aanbod voor deze mensen. Het gaat daarbij om een aantal groepen: mensen met psychiatrische en/of gedragsproblemen, mensen met een beperking en mensen met een bijstandsuitkering en een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan het deel van de initiatiefvraag Zelfredzame Inwoners dat betrekking heeft op het versterken van de participatie van kwetsbare inwoners van Leidschendam-Voorburg. “Niemand tussen wal en schip” is daarbij het credo.

Wij willen de maatschappelijke en arbeidsparticipatie vergroten door maatschappelijk én persoonlijk herstel⁷ en zingeving te stimuleren. Met verschillende vormen van herstel als leidraad van het gezamenlijke plan, creëren wij met elkaar een goede ondersteuningsstructuur voor mensen met complexe problematiek en afstand tot de arbeidsmarkt. We helpen mensen bij het vinden van een nieuw evenwicht en het weer meedoen aan de maatschappij.

2. Activiteiten

De volgende activiteiten worden uitgevoerd in 2020. In de hierna volgende pagina's wordt het aanbod nader toegelicht. Dat gebeurt op hoofdlijnen. Voor nadere informatie verwijzen we u naar de activiteitenformats die als bijlage zijn toegevoegd.

Activiteiten	Partner(s)
Plan opstellen voor participatie (innovatiesubsidie)	Tenminste drie partners van de subsidietafel Zelfredzame Inwoners
Buurtambassade	Reakt
Beweegcoach	VTV

⁷ Herstel gaat over het (leren) leven met een ontwrichtende levenservaring of een ernstige aandoening. Bij *persoonlijk herstel* gaat het om het ontwikkelen of herwinnen van een zinvolle levensinvulling. Bij *maatschappelijk herstel* gaat het om het herpakken van maatschappelijke rollen, ondanks eventuele beperkingen. Het gaat hierbij om de zoektocht naar een manier om maatschappelijk mee te doen en van betekenis te zijn. Inventariseren van talenten, krachten, kansen en mogelijkheden speelt hierbij een belangrijke rol.

2a. Plan opstellen voor participatie

Tenminste drie partners van de subsidietafel Zelfredzame Inwoners ontwikkelen een werkwijze waarin zij 250 tot 300 inwoners van Leidschendam-Voorburg die een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben begeleiden naar maatschappelijke participatie. Bij dat plan werken zij samen met de afdeling WIJZ van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Inkomensconsulenten van de gemeenten leiden kandidaten toe naar de voorziening die wordt opgezet.

In het plan wordt rekening gehouden met (eventuele) achterliggende problematiek van de deelnemers. De gemeente gaat ervan uit dat onder de doelgroep psychosociale of psychische problematiek of een verstandelijke beperking of chronische ziekte mede oorzaak is van het niet participeren. Het plan speelt daarom specifiek in op deze doelgroepen in de wijze van begeleiding en het type activiteiten dat wordt ontwikkeld (of waarbij wordt aangesloten).

De drie partners ontwikkelen één centraal aanmeldpunt voor de gemeente. Van daaruit worden de expertises van de verschillende partners ingezet. Partijen bieden ook de mogelijkheid om geconsulteerd te worden door afdeling WIJZ bij de inschatting of een potentiële deelnemer geplaatst kan worden.

In het plan wordt opgenomen hoe de partners hun activiteiten verantwoorden. Daarin wordt ten minste meegenomen:

- Hoeveel deelnemers door de gemeente zijn toegeleid
- Hoeveel deelnemers succesvol zijn begeleid naar maatschappelijke participatie
- Hoeveel deelnemers zijn gestopt
- Hoeveel deelnemers zijn uitgestroomd naar betaald werk.

Naast deze verantwoording wordt per geplaatste bijstandsgerechtigde een terugkoppeling gegeven aan de inkomensconsulent wanneer iemand wordt geplaatst, op welke plek, voor hoeveel uur en wanneer iemand stopt.

Voor de uitvoering van het plan is maximaal € 100.000 uit het participatiebudget (onderdeel van het subsidiebedrag voor deze subsidietafel) beschikbaar. Dit bedrag wordt pas beschikbaar gesteld aan de partners nadat zij een plan volgens bovenstaande randvoorwaarden hebben opgesteld dat is goedgekeurd door de gemeente. Indien aan einde van het jaar blijkt dat er minder mensen zijn begeleid dan in het plan opgenomen, kan er een terugvordering plaatsvinden.

2b. Buurtambassade

De Buurtambassade zet zich als uniek concept actief in voor kwetsbare wijkbewoners. Deze activering wordt uitgevoerd door vijf buurtambassadeurs met een afstand tot de arbeidsmarkt, die gemotiveerd zijn deze afstand te verkleinen. Deze ervaringsdeskundigen krijgen bij Reakt een (tijdelijke) betaalde baan als buurtambassadeur. Zij geven praktische ondersteuning aan kwetsbare wijkbewoners in de vorm van begeleiding licht. De Buurtambassade combineert re-integratie, participatie en praktische ondersteuning aan kwetsbare wijkbewoners in één product. De aandachtspunten voor 2020 worden nog opgesteld.

2c. Bewegcoach

De Bewegcoach bemiddelt individuele sport- en beweegvragen van mensen met een beperking naar het sportaanbod in Leidschendam-Voorburg en omgeving. Meer mensen met een beperking gaan hierdoor bewegen en breiden hun sociale netwerk uit. Ook wordt de wereld van sport en bewegen zo toegankelijker voor mensen met een beperking. De aandachtspunten voor 2020 worden nog opgesteld.

Door partners zijn ook Jobcoach MEE en Social Fit Flow ingebracht. Binnen de beschikbare middelen is het niet mogelijk om dit in 2020 te subsidiëren. Dit krijgt een plek op de ontwikkelagenda.

Ontwikkelagenda 2020

Algemeen	Social Fit Flow Jobcoach MEE
Participatie	Opstellen en uitvoeren plan van aanpak
Buurtambassade	De aandachtspunten voor 2020 worden nog opgesteld.
Bewegcoach	De aandachtspunten voor 2020 worden nog opgesteld.

